

bé podria haver-hi en aquestes formes contaminació de *suelb*, alt-it. *sōi* 'banyera', que si no val com a ètimon de *solbar* sí que podia contaminar-lo), l'etimologia germànica em sembla segura, car és un grup germànic ben amplament establert, i generalment amb vocalisme ü, apofònic de l'au gòtic: ags. *sylian*, b.-al. ant. *sulwian*, a.-al. ant. *sullen* 'embrutar', al. mod. *süblen* 'rebolcar-se pel llot', nor. *søyla* 'tacar', danès *sole* 'brutícia, excrement' («kot»): en efecte està en ús en el dano-noruec: *sole* 'llot dels carrers'; «Strassenkot», subst. m.-f. figura, p. ex., usat per Ibsen en la Comèdia de l'Amor (*Kaerlihetens Komædie*, p. 126). Per a les arrels indoeuropees d'aquest grup del germànic comú, veg. Pok., *IEW*, 913.13.

I ja podem concloure que no hi ha en absolut el més petit escrípol a fer venir *sollar* d'un fràncic *SULJAN correspondència normal d'aquells verbs, documentats des de les etapes més antigues del baix alemany, l'anglo-saxó i l'alt-alemany; la conjugació adaptada de la mateixa manera que en GASALJAN > oc. *gazalbar*, castellà *agasajar*, SKALJAN > fr. *écailler*, WAIDANJAN > *gai-gnier*, WAHSJAN > *gaissar*, SUNJAN > *soigner*, BLETTJAN > *blesser*, HRUNKJAN > *froncer*, MAN HAMJAN > *mehaignier*, ATTAWJAN > *ataviar*, SKANKJAN > *escanciar* etc. L'àrea del mot romànic coincideix perfectament amb la del fràncic: fr.-oc.-cat. i esquitxos a l'Àlta Itàlia.

DERIV.: *Soll* 'brutícia, solladura', que ja hem vist en les *VidesR*; «Oh folla fembre!, e con molt me fas meravellar! Cor tu plores com és caüda del palefrè en l'aygua, e has mullats tos vestiments, los quals són ornats per tal que pusques usar del *soll* de luxúria» (*Merav.*, *NCL*, I, 79), i altres tres cites lullianes en *AlcM*; mall. *soy* «brutosa» (Moll, *AORBB* III, 70); *soll* 'deixia, regalla' entre els ceramistes de Manises (Almela, *Voc.*, p. 420). *Sollament* «baró virtuós, sense *suylament* de vicis», *VidesR*, 142r1, n. 35 (traduint «sine pollutione vitiorum» 417.18); i algun altre en el glossari. *Solladura*. *Sollejar-se*. *Sullar* «empapar d'oli els cofins de la premsa abans de moldre les olives» i *sullat* «tacet» tort. (*BDC* III, 110): no existeix un tort. *sullent* per al qual M-Lübke instituí una fantàstica etimologia SUCULENTUS (*REW**, 8418a), article a suprimir, car no és més que un error que va fer llegint la seva mala lletra en una nota presa en aquest vocabulari tortosí. Manllevats del fr. *soüllard* deuen ser l'it. *sugliardo* i el cat. **sullart*, amb què els nostres traductors de 1429, calquen aquell mot it. del *Decam.*: «un moço, lo qual --- era pererós e *sullart* e falcier e negligent» (vi, § 10, 372.3f.), mot tan rar en català, que Massó To. en la seva ed. el llegí falsament *fullart*.

† Hi ha altres vacil·lacions entre ü i ū dels hellenismes, que ja és més incert que tinguin res a veure amb això MÛRTOS/MÛRTOS > cat. *murta*/it. *mortella*; cat. *boix*/fr. *buis*; fr. *boîte*/it. *bussola*, *busta*; cat. *coure*/fr. *cuivre*.

Sollera, V. *soll*

SÓL-LERA, mall. 'cruixidell', moixó semblant a l'alosa, del qual ja hem tractat a *ALOSA* (I, 24b7-13 i nn. 7 i 6). «Corps, *sólteres* y perdals --- pardals e *sólteres*», en una llista d'ocells de Lluçmajor, a. 1600 (*BSAL* VI, 90b), «*sotlera* mall.=cast. *triguero*», JMBover (*Not. Isla Mall.*, 1834, p. 19), també *Damen*, i *DAG*; i a Ciutadella *súllera* (Moll, *Misc. Alcover*, s. v.). La locució a boca de *sóllera* 'a entrada de foc' (*BDC* X, 69), segons *AlcM* seria 'a l'aguait' i en *BDLC* XI, 133, usa *AMAlcover una escopetada a boca de sóllera* amb el sentit de 'fet brusc i esparverador': «per tots aquells pitjolics aquell telegrama fou una escopetada a b. d. s., que els deixà sense polsos». Sembla que a l'explicació d'aquesta locució deu contribuir el fet que les *sólteres* passen entre dos llustres (a l'alba i suposo també a boca de nit), notem la frase mall. «tot es capvespre he quedat a boca de sóllera» que cita *AlcM*.

A base d'aquestes idees es deu haver de comprendre també que *solleri* sigui a Manacor un platet especial per mesurar brossat (conjecturem que també l'usessin per engranar-hi els ocelletes de pas; o potser els hi posaven granets de mill: cf. el nom científic *emberiza miliaria*, Moll, *Gram. Hist.*, p. 136). En tot cas és clar que el mot porta *lera* afegit, com en el mall. *ànera* = *ànedà* (*AlcM*) i *Cova de ses Ànnares* a Lloritò (Mascaró, 28A1), *mèrlera*, civ. *güàllara*: «codorniz», *PzCab*. De fet la forma originària *solla* no és que sigui hipotètica, car hi ha «perdals vels e *sorles*», *Ci. de Mall.* a. 1457 (*BSAL* VI, 91a), on hem d'interpretar *sorla* com a grafia ultracorregida en lloc de *solla*, segons *merla* que ells pronuncien *mella* (després *mèllera*). I d'un encreuament d'aquest *solla* amb *terrero* 'alosa' sortí l'eiv. *terrolla* (civ. «*tarroilla*: alondra», Pérez Cabrero).

Una evolució semblant a la que he postulat per a *sóllera* observem en el lomb. ant. *òldera* «allodola» en Bonvesin da Riva (c. 1300, ed. Lidforss, n. 63 p.), amb la *l*-deglutinada, que Salvioni (*Dial. Mod. Mil.*, 177) explica com a (A)LAUDULA. Cf. encara andal. *sordilla* f. «pájaro parecido a la alondra» (*DAcEsp.*), i potser salm. *subigiela*. La gran antiguitat del tipus ALAUDULA a Toscana es dedueix del gran nombre de *NLL* que hi troba amb *allòdola* Pieri, *Top. d. Valle dell'Arno* (257).

Escrit aquest suplement al principi de 1983, al cap d'uns mesos arriba la nota d'En Moll a *Randa* (n.º 15, Bna. 1983, 5-8), on proposa una nova etimologia del mall. *sóllera*, men. *síllera* (ja FebrCard. «*sullara*: ocell», p. 586a), reaccionant contra la meua hipòtesi de 1943.¹ Es tractaria d'un ll. *SÛRDÛLA, dim. de l'adjectiu *SURDUS* 'sord': *SÛRDÛLA hauria donat *sorla*, canviat després en *sóllera*, tal com *merla* en *mèllera*. Jo mateix índico, supra, el doc. de la forma *sorla*, i en tot cas s'ha de creure que la forma sense *lera* ha existit, i totes dues teories etimològiques la prenen per base; molt menys segur ja, és que hi hagi *-rl-* antiga, no sols per l'escassa seguretat del testimoni únic, sinó per la possible ultracorrecció que he suggerit, no pas difícil de concebre.²